

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА І ВИХОВАННЯ

спеціальність	015 «Професійна освіта» (015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)	обов'язковість дисципліни	Обов'язкова
освітня програма	015 «Професійна освіта» (015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Грабар Наталя Григорівна

Науковий ступень – доктор наук з соціальних комунікацій 27.00.03 книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство
Вчене звання – професор кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін
Досвід роботи – більше 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Міжнародний сертифікат. Згідно затвердженого індивідуального плану виконала програму підготовки, включаючи участь в роботі 5-а Міжнародна наукова конференція «Інформаційні та інноваційні технології в XXI столітті (15-16 вересня 2022 р.)» участь у науково-методичному семінарі «Організація викладання фахових дисциплін в університетах Європейського Союзу» (20 вересня 2022р., Вища школа управління і адміністрації в Опольє, Польща) загальним обсягом 180 год., авторка більше 20 методичних розробок;
- авторка більше 180 наукових статей та тез і матеріалів конференцій;
- авторка 2 особистих та 5 колективних монографій;
- авторка більше 20 методичних рекомендацій;
- членкиня Харківської обласної громадської організації «Науковий центр дидактики менеджмент-освіти»

телефон

0507587732

електронна пошта

Grabar-ng@ukr.net

дистанційна підтримка

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у студентів комплексу професійних знань з питання екологічної освіти і виховання молодого покоління та підготовки його до розв'язання екологічних проблем, в яких мають переважати загальноприйняті в людському суспільстві норми моралі та духовні цінності.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, тестовий контроль, командна робота
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • формування у студентів комплексу професійних знань з питання екологічної освіти і виховання молодого покоління та підготовки його до розв'язання екологічних проблем, в яких мають переважати загальноприйняті в людському суспільстві норми моралі та духовні цінності. / лекції, практичні заняття • вміння досліджувати актуальні проблеми екологічного виховання та освіти, розкривати механізми формування етичних імперативів в екологічній культурі особистості / практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання • вміння усвідомлювати ідеї оптимальної взаємодії суспільства і природи (соціально-екологічний ідеал), свого зв'язку з природним середовищем і відповідальністю за його стан, що реалізується у відповідній діяльності й стилі поведінки / практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Обсяг і форми контролю	3 кредитів ECTS (90 годин): 16 годин лекції, 30 годин практичних; 44 самостійна робота; поточний контроль; підсумковий контроль – іспит.
Вимоги викладача	Вчасна підготовка до практичних занять, виконання практичних завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>К 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>К 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями</p> <p>К 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p> <p>К 18. Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.</p> <p>ПРН 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузей стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).</p> <p>ПРН 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	--

К 21. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.

К 24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1. Екологічна освіта і виховання як предмет вивчення

Лекція 1.	Освіта для сталого розвитку: гуманітарна й екологічна складові	ПЗ 1	Освіта для сталого розвитку: гуманітарна й екологічна складові	Самостійна робота	1. Освіта для сталого розвитку як необхідна складова сучасного суспільства знань та інструмент розкриття його потенціалу.
Лекція 2	Екологічна освіта як предмет міжнародної співпраці	ПЗ 2-3	Екологічна освіта як предмет міжнародної співпраці		2. Необхідність гуманітарних знань для обґрунтування концепції екологічної освіти та сталого розвитку. 3. Дослідження проблеми взаємодії гуманітарних і природничих знань та гуманітаризації.
Лекція 3.	Екологічна освіта як предмет міжнародної співпраці	ПЗ 4-5	Етика відповідальності та екологічна освіта		4. Концепція екологічної освіти України 5. Міжнародне співробітництво країн Центральної та Східної Європи з вирішення екологічних проблем
Лекція 4.	Екологічна освіта та виховання в сучасному культурологічному дискурсі	ПЗ 6-7	Екологічна освіта та виховання в сучасному культурологічному дискурсі		6. Міжнародне співробітництво України у галузі екологічного права, екологічної політики та екологічної економіки

Розділ 2. Сучасні підходи до організації екологічної освіти

Лекція 5.	Екологічна освіта в сучасних соціально-педагогічних концепціях	ПЗ 8-9	Екологічна освіта в сучасних соціально-педагогічних концепціях	Самостійна робота	6.Сучасні еколого-педагогічні концепції 7.Концепція екологічного виховання 8.Концепція "екологічного вчення"(Ekologisches Lernen) 9.Роль освіти в забезпеченні стійкого екорозвитку 10.Роль освіти в забезпеченні стійкого екорозвитку
Лекція 6.	Екологічна освіта та екологічні знання – базові компоненти формування культури особистості (частина 1)	ПЗ 10-11	Екологічна освіта та екологічні знання – базові компоненти формування культури особистості (частина 1)		11.Основні цілі сучасної екологічної освіти 12.Зв'язок екології та культури 13.Охарактеризуйте екологічну освіту дорослих як самостійну галузь наукового пошуку сучасної педагогічної науки 14.Система екологічної освіти дорослих як самостійний науковий та практичний напрямок сучасної педагогіки 15.Шляхи подолання екологічних криз
Лекція 7.	Екологічна освіта та екологічні знання – базові компоненти формування культури особистості (частина 2)	ПЗ 12-13	Екологічна освіта та екологічні знання – базові компоненти формування культури особистості (частина 2)		
Лекція 8.	Екологічна освіта дорослих як напрямок науково-педагогічного пошуку	ПЗ 14-15	Екологічна освіта дорослих як напрямок науково-педагогічного пошуку		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Грабар Н. Г. До проблеми виховання особистості в сучасному цифровому світі /Н.Г.Грабар // Актуальні проблеми викладання освітніх компонент соціально-гуманітарного спрямування : Матеріали II Міжнар. наук. прак. конф. Херсон, 2024. С. 90–93.

2. Маленко Я.В., Ворошилова Н.В., Кобрюшко О.О., Перерва В.В. Загальна екологія: навчальний посібник. Кривий Ріг: КДПУ, 2023. 231 с.

3. Маленко Я. В. та ін. Основи екології: практикум з навчальної дисципліни для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта» (Біологія та здоров'я людини) / за ред. Я. В. Маленко. Кривий Ріг: КДПУ, 2023. 197 с. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/7843>

4. Пritула Н. М. Екологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2022. 167 с.

5. Сучасні проблеми екологічної психології: соціальні та особистісні ресурси створення благополучного локального середовища: матеріали XVI міжнар. наук.-практ. конф., 15 трав. 2020 р. / за ред. Ю. М. Швалба. Київ : Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2020. 141 с. URL: http://ecopsy.com.ua/data/conf_2020/tezi_ecopsy_2020_x.pdf

6. Сафранов Т.А., Чугай А.В., Ільїна В.Г. Проблеми екологічної освіти України: навчальний посібник. Одеса: ОДЕКУ, 2023. 85 с.

7. Коренева І. Екологічна та розвивальна освіта як історичні витоки освіти для сталого розвитку. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. 2017. Вип. 35. С. 259–268.

/Н.Грабар, Н.Моїсеєва //

Методичне забезпечення

Земельний кодекс України, Податковий кодекс України, Господарський кодекс України, Закон України "Про власність", Закон України «Про оренду землі», Закон України «Про стимулювання розвитку сільського господарства», Закон України «Про підтримку малого підприємництва» та інші законодавчі акти є правовою базою для удосконалення економічного механізму господарювання в АПК, підвищення його ефективності.

1. Освіта в інтересах сталого розвитку в Україні. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ecoosvita.org.ua/>

2. Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс] : закон України від №1264–XII від 25.06.91 [редакція від 04.06.2017 р.]. – Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> Студентський путівник 2020/2021. <https://ipmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/>

3. Екологічна освіта і виховання: метод. вказівки для самост. вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної, заоч. навч. спец. 015 «Професійна освіта» (аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) / Держ. біотехнол. ун-т ; уклад. Н. Г. Грабар. Харків : [б. в.], 2024. 26 с.

4. Методичні вказівки для семінарських занять з дисципліни «Проблеми екологічної освіти» для студентів денної форми навчання зі спеціальності 101 «Екологія» рівня вищої освіти «магістр», ОПП «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Екологічна безпека» (галузь знань 10 – Природничі науки) / Укладачі: д.г.-м.н., проф. Сафранов Т.А., к.геогр.н., доц. Ільїна В.Г. Одеса: ОДЕКУ, 2022. 33 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Поточне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.

